

Van spookhuis tot sprookjeskasteel

Met nog een paar weken te gaan realiseert JVK de ingrijpende restauratie van het dak van het kasteel Pharazijnshof in het Belgische Kapellen (bij Antwerpen, nabij de Nederlandse grens). Een cottage stijl kasteel met een natuurleien dak met veel verspringende hellingshoeken, overlappen en details. Directeur Jurgen van Keulen van JVK noemt het een pareltje onder de toch al imposante referentielijst. Ruim een jaar is met tussenpozen aan het dak gewerkt, met als resultaat dat het monument de komende honderd jaar weer vooruit kan.

Tekst: Ronald van Bochove

“Een spookkasteel, zou je het kunnen noemen”: zo trof Jurgen Van Keulen het Pharazijnshof aan. “Er was veel achterstallig onderhoud. Het dak lekte op tal van plaatsen.” Het kasteel staat op de scholencampus van het GO!Atheneum Irishof en is daarom in de volksmond beter bekend als Irishof. Het kasteel in cottagesstijl dateert uit het begin van vorige eeuw. Vanaf 1946 deed het gebouw dienst als schoolgebouw. Later werd het ook nog gebruikt als internaat.

ESTHETIEK

Het Pharazijnshof beschikt nog over originele schouwen,

plafonds en mozaïeken in de aankomsthal, bij de trapzaal en onder het overdekt terras. Het kasteel heeft een grote toren en een boltoren en kent ook aan de buitenzijde veel bijzondere details. Het kasteel is een beschermd monument. Het gebouw staat intussen al enige tijd leeg: het was niet meer veilig te gebruiken. Een grondige restauratie was nodig. PIT Eiffage uit Kapellen nam de restauratiewerkzaamheden op zich om de historie en architectuur te behouden. Van gevels tot houtwerk, van metalen buitenschrijnwerk tot de dakconstructie, elk detail omringen ze met de grootste zorg. De glazen dakkoepels, verdeeld in binnen- en buitenkoepels, worden met precisie gerestaureerd, en alle platte daken worden geïsoleerd en voorzien van nieuwe bekleding.

- ✓ *Dankzij het vakmanschap van de leidekkers is het dak weer strak en het gebouw voor de komende decennia bestand tegen de elementen.*

^ Door achterstallig onderhoud verkeerde het kasteel in slechte staat

SAMENWERKING

De werkzaamheden stonden onder leiding van architectenbureau Team van Meer! en aannemer PIT Antwerpen N.V.. Van Keulen: "Wij hebben al regelmatig met deze aannemer samengewerkt. Veel contact met Sandra, Yoni en Kristof op dit werk, met wie het goed samenwerken is. Ook hier is het werk in goede harmonie met alle betrokken partijen uitgevoerd."

Het volledige dak, inclusief de glazen koepels, de zoldervloeren, de balustrades, de dakkapellen en de dakornamenten werden aangepakt. De latere aanbouw tegen de zijgevel aan de rechterzijde is verwijderd om het historisch zicht van het pand te herstellen.

De architecten posten op sociale media: 'De prachtige villa in cottigestijl kent een uitgebreid gamma aan dak- en geveldetails, een leuke uitdaging voor de (dak) aannemer!'

TECHNIEK

En een uitdaging was het. JVK heeft het project ingemeten en voorbereid. Het dakbeschoot bevatte veel rotte plekken. Ze werkten achter de aannemer aan die elke keer een deel van het dak herstelde.

Gewerkt is met de Cupa nummer 4 Vlaams model lei met een afmeting van 27 x 18. "Dat is het type lei dat in België negen van de tien keer gebruikt wordt. Ook al zou ik anders willen, daar ontkom je in België niet aan."

"Het dak kent enorm veel details. Onze leidekkers, Noah, Michael, Jan, Randy en meerderen, werkten als team aan de daken, dakkapellen en torens. Er is grote toren met een bolvormige torenspits die ook met leidekking is uitgevoerd.

Daarnaast zijn er tal van goten voor hemelwaterafvoer afgewerkt en is ander zinkwerk aangebracht. Zinken mutsen, windvanen en vergaarbakken. Ook zink op kleine terrassen, 'platjes' rond de gevel. En niet te vergeten de ladderhaken."

"Er is gewerkt met rvs leihaken en koperen leinagels. En diverse typisch Belgische details, zoals overlappend gehaakte loden nok met rvs nokbledden en een heel andere hoekkeper, met op zijn kant geplaatste leien, waarvan een hoekje af is gehaald. Zeer secuur moesten de leidekkers de lijnen uitzetten, omdat

^ Een omvangrijk werk met tal van details die het uiterste vergen van het vakmanschap.

de dakvlakken onder verschillende hellingshoeken tegen elkaar liggen. Het is gelukt om strakke lijnen te behouden. Een zeer gedetailleerd en arbeidsintensief project dat veel van ons vakmanschap en know how vergde.”

Het werk is op tijd klaar (eind mei 2024), ondanks veel regendagen waardoor het werk moest wachten. “Het is dankzij onze vakmensen een pareltje om in te lijsten geworden”, zegt Van Keulen trots.

VEILIGHEID

In België kent een project als dit een vaste veiligheidscoördinator, die het hele traject begeleidt. Elke week komt deze langs en overlegt als er dingen gesignaleerd worden die beter moeten. In goed overleg, zonder direct boetes

uit te delen of de bouw stil te leggen. Dat werkt mijns inziens heel goed, al is veiligheid voor ons altijd topprioriteit. We zijn KOMO-gecertificeerd leidekker en ook voor ons zink-, koper- en loodwerk. Als erkende ERM leidekker moet je naast het een hoge kwaliteit van werken ook de uitvoering zelf goed en veilig op orde hebben en werken volgens de Erkende Restauratie Monumenten kwaliteit.

DUURZAAMHEID

In een straal van een paar honderd meter heeft JVK en het Belgische zusterbedrijf JDC Ambachts Dakwerken nog twee andere kastelen onder handen. Zinken daken op het kasteel Heidehof en een leiendak met zinkwerk op kasteel Hof Ter Vijvers (door JDC).

Van Keulen: “De kwaliteit van ons werk wordt gewaardeerd. Wij garanderen dat het weer goed komt de komende eeuw. Want met goede, natuurleien daken spreek je eerder in termen van decennia dan jaren, over duurzaamheid gesproken”, zegt Van Keulen trots. ■

BOUWGEGEVENS

Opdrachtgever: GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Architect: Architectenbureau Team van Meer! B.V.
Aannemer: PIT Eiffage Antwerpen N.V. Kapellen
Leiwerk: JVK Daken Leidekkers, loodgieters, zink- en koperslagers Breda, Ossendrecht en Antwerpen
Leisteen: Cupa 4 Flamand 27 x 18

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl